

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 — —
Negyedévre . . . . . 2 — 50
Egy órára . . . . . 1 — —

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Zsigmond.

Kiadók: Hoffmann és Társa.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetéseket alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Magyarok küzdelme — a magyarságért.

— A görög katolikusok istentisztelete. —

Egy felolvasás kapcsán, amelyet nem régiben György Endre tartott a magyar tudományos akadémia II. osztályának ülésén, szólottuk arról a megható küzdelemről, amelyet a magyarságnak egy tekintélyes része folytat már hosszú évtizedeken keresztül azért, hogy itt, Magyarországon, magyar nyelven imádhassa az Istent.

A görög katolikus magyarok küzdelme ez, akik a nemzetiségi püspökségekhez csatolva, mind e mai napig kénytelenek szláv, ruthén nyelven imádkozni templomukban. György Endre e küzdelem felharczosának, néhai Farkas Lajosnak „Egy nemzeti küzdelem története” című emlékiratát méltatta történelmi bevezetéssel ellátva.

A mozgalom azóta terjedt és ma dülőre jut a kérdés, fenmarad-e az állapot továbbra is. Hajdu-Dorogh székhelyvel végrehajtó-bizottság alakult meg, amely a görög katolikus magyar püspökség felállításáért dolgozott és fáradozott.

Tegnap érkezett Budapestre ennek a bizottságnak küldöttsége, hogy átnyújtsa a kormánynak a kérvényt a magyar püspökség felállítására.

Ma délben nyilatkozik meg a miniszterelnök ebben a kérdésben és még ma, az utolsó napon megragadjuk az alkalmat, hogy itt száraz, de nagy jelentőségű statisztikai számadatok alapján mutassuk be, mily sokan vannak a kérdéses területen azok a magyarok, akik magyarságukat nem hagyva, kérik a kormányt, ne kényszerítse a nemzetiségekkel való egybeolvadásra, adja meg nekik magyar nyelvüket a templomukban is.

A magyarországi róm. kath. papság 1891-iki egyetemes névtára az eperjesi és a munkácsi gör. kath. egyházmegyékre vonatkozólag, a melyekről ezuttal első sorban van szó, a következő adatokat mutatja:

Az eperjesi egyházmegyének van 186 plébániája 153,767 lélekkel, munkácsinak 387 plébániája 487,285 lélekkel. Az előbbiben 152 plébánia 120,887 lélekkel van feltüntetve ruthén nyelvűnek a 34 plébánia 32,880 lélekkel ruthén-magyar vagy, tiszta magyaroknak. Az utóbbiban ruthén nyelvű 303 plébánia 338,023 lélekkel, ruthén-magyar, illetőleg tiszta magyar 84 plébánia 99,262 lélekkel. Ezek szerint az eperjesi egyházmegyében a plébániák 18,3%-ja, a lélekszámok 20,8

százalékja, a munkácsiban a plébániák 21,8 százaléka, a lélekszámok 22,8 százaléka, a két egyházmegyében a plébániák 20,6 százaléka a lélekszámok meg 22,3 százaléka magyar ajkú.

Összesítve van tehát a két egyházmegyében 118 görög katolikus plébánia 132,142 lélekkel, ahol a magyar istentiszteletnek teljes jogosultsága lenne.

De nézzük csak a térképen, hol vannak azok a helyek, melyeken 150.000 magyar ember kénytelen istenét ó-szláv, vagy mint közönségesen mondják, orosz nyelven imádni.

A munkácsi egyházmegyéből ide tartoznak: A beregszászi esperességi kerületből 3, a szabolcsi főesperesség egész területén: a doroghi esperességben és a kárásziban 6, a máriapócsiban 6, a n.-kállóiban 7, a nyirbéltekiben 6, a timáriban 5: — a szathmári főesperességben egész területén: a nyiri kerületben 9, a szatmár-németiben 7, a nagy szőlősisiben 3, a szászfalusiasiban 4: — az ungi főesperesség területén: a berőiben 3, az ungváriiban 1; — a zempléni főesperesség területén: a bodrogköziben 6, a hegyaljaiban 6, az ujhelyiben 6 parókia. Összesen 512 leányközséggel.

Hazánknak ez ugyszólván legmagyarabb vidéke, annak népét még a templom sem téríthette el magyarságtól, a magyarok istenét imádták az mindig, még ha nem is értette a hozzá küldött fohászokat.

Másképp áll a dolog az eperjesi egyházmegyével. Ott, a hol legtisztább zengzetességében hangzik németi nyelvünk, ahol bölcsője van a magyar irodalmi nyelvnek, Borsod vármegye területén az alsó- és felső-borsodi kerületben 14 plébánia és 148 leányközség görög-katolikusai, számra nézve 14036-en tartanak ó-szláv istentiszteletet. És mi az eredmény?

Az, hogy például Felső-Zsolca, Palfalva, Sajó-Petri stb. községek lakói tiszta magyarok által lakott községekkel körülvéve, csak hogy az istentisztelet nyelvét megértsék, szlávokul maradnak meg, noha mindnyájan jól értik a magyar nyelvet és beszélnek azt. Még nagyobb mértékben áll ez az abauj-tornai főesperes-

ség 19 anya- és 265 leánygyházzal.

Összesen 1119 községnek legnagyobb részben magyar ajkú görögkath. lakosairól van tehát itt szó. Bocskay és a Rákóczyak lennének leghitelesebb megmondhatóinak, milyen jó hazafias, érzésű volt mindig ez a nép. Aki csak futólagosan is foglalkozott hazánk nemzetiségi kérdéseivel, jól tudja, hogy 1860 óta azok legnagyobbára a templomokban és iskolákban találták melegágyukat. Az iskolára ujabban, van némi befolyása az államnak, de a templomra nincs, nem lehet. Amíg azonban a kettő szerves összefüggésben áll egymással, addig az iskolától a magyarosodás terén ne várjunk nagy eredményeket.

A munkácsi és eperjesi egyházmegyékről szólnak a fentebbi adatok. De még sokkal több magyar görögkatholikus van a román ajkú egyházmegyékben, ahol valóban hasonlíthatatlanul jobban veszélyeztetve van a nemzetiségük. Ezt kell elsősorban megmenteni se megmentésre alig van más mód, mint a magyar mise és a magyar püspökség.

Most a kormány elé kerül az ügy és a fentebb elmondottak fölöslegessé tesznek minden külön pártolást, külön sürgetést. Kíváncsian várjuk mit fog cselekedni a kormány.

Az agrár-párt programja. Az agrár-párt ma már programját is kiadta, de névtelenül. Altitólag a Köztelek főbbjei a vezérek Károlyi Sándor, Desewffy Aurél és Bujanovits. A program tartalma az, hogy egészen külön, párttá nem alakulnak ugyan, de a földmivelést emeltetni kívánják.

A kormány képviselője. A minisztertanács határozatához híven, a pusztaszeri ünnepen Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter képviseli a kormányt.

A g. kath. magyar püspökség. Az a fejszázados mozgalom, a mely az utóbbi időkben mind teljesebben követelte a h.-dorogh-magyar g. kath. püspökség felállítását, ugy látszik, mégis csak célját éri. Tegnap érkezett ugyanis Budapestre az a monstre küldöttség, mely az ez iránti óhaját a magyar g. katolikusoknak a kormánynál, Szilágyi Dezső képviselőházi elnöknel és Vaszary Kolos hercegprímásnál, kihez Balaton-Füredre utaznak, akarja előterjeszteni. A memorandumban, melyet mindhárom helyen előterjesztettek, kiemelik, hogy négy püspökség területén élnek magyar g. katolikusok, u. m. a munkácsi és eperjesi ruthén és a nagyváradai és szamosújvári oláh görög katolikus püspökségek területén. A ruthéneknél még, any-

nyira a menynyire, türethető a magyarok helyzete, hanem az oláh vidékeken egyszerűen lehetetlenség a mai állapot fentartása, mert egész nyíltan folyik a hiveknek eloláhosítása. Mindezen bajoknak izibe elejét venné egy magyar püspökség, melynek felállítása, tekintettel a nyomós okokra, okvetlenül kell, hogy bekövetkezzék. A magyar görög-katolikusok Hajdu-Doroghoz szemelték ki az új püspökség székhelyéül.

A küldöttség tagjai ma, mielőtt a miniszterelnöknél tisztelegtek, az egyetemi templomban nagy misét hallgattak, melyet Ujhely Andor hajdu-doroghi plébános ecelebrált. Fodor István és Ruttkay Pál segédlelkészek közre működésével teljesebben magyarnyelven. A küldöttséghez igen sokan érkeztek más vidékről is csatlakozók.

Az amerikai választások.

A leghatalmasabb elnök: az északamerikai Egyesült-Államok elnöke. Ő tudvaleg a világnak nemcsak minden néven nevezendő elnökei, hanem talán Európa összes alkotmányos uralkodói között a leghatalmasabb. A leggazdagabb, leghatalmasabb és legdemokratább állam alkotmánya, a mely a nép tisztá, hamisítatlan akaratára bizza, hogy a maga köréből kiválaszthassa az elnökségre legalkalmasabb embert, ezt a kiválasztottat azután óriási hatalommal ruházza fel.

Most megint figyelemmel és várakozással néz az egész világ a leghatalmasabb elnöki állás felé, mert közeledik az idő, a melylyel lejár Cleveland elnöksége és új elnököt kell választani az amerikaiaknak.

Hogy ki lesz az új elnök, milyen elvek, milyen pártok és meggyőződések embere lesz az Egyesült-Államok nagy hatalma mellett, olyan kérdés, a mely nagyban érdekli az egész világot. Mert ott, a szabad emberi jogok hazájában, a hol nem ismerik a születési előjogokat, nem tesznek megkülönböztetést ne-

mes, polgár és paraszt közt, ott elnök lehet a legradikálisabb párt embere is — ha többséget kap.

Egy korábbi jelentés Mac Kinleyt említette, mint egyik elnök-kandidátust, egy mai távirat azonban sokkal szenzációsabb jelöltségről szól.

A Herald jelentése szerint ugyanis a chicagói konvenczió megnevezte a demokrata-párt jelöltjét: Altgeld, Illinois kormányzója személyében.

Az elnökjelölt arról híres, hogy szimpatizál az anarkistákkal. Már néhány év előtt sokat beszéltek róla, a mikor a chicagói anarkistáknak megkegyelmezett. Altgeld a szabad czüstverésnek is híve.

A demokrácia hazájában tehát a demokrata pártnak anarkista-barát jelöltje van az elnökségre. Hogy miért olyan fontos ez a dolog, kiviláglik abból, ha röviden elmondjuk, micsoda óriási hatalmat kap a kezébe esetleg egy ilyen anarkista-barát elnök.

Az összes északamerikai államok közösségének hatalmát az elnök, az alelnök és a két házból álló törvényhozó testület képviseli.

Az elnök a szárazföldi és tengeri hadseregnek parancsnoka; ő írja alá a szenátus beleegyezésével a külfölddel kötött szerződéseket, kinevezi a külföldi követeket és konzulokat, a legfőbb bíróság tagjait és az állam tisztviselőit. Még ma is emlékezetes dolog, hogy az utolsó elnök, Harrison, hivatalba lépésekor 35.800 tisztviselőt nevezett ki.

Az elnök örökös a törvények végrehajtása fölött. Vétőjával felfüggeszheti a kongresszus határozatait és ezek ezután csak úgy lehetnek törvényekké, ha mindket házból kétharmad többséget nyernek.

Az elnök tetszése, ugyszólván önkénye szerint nevezheti ki a nyolcz minisztert és azok eskis neki felelősek.

Igaz, hogy az elnök az alkotmány értelmében árulás, korrupció, vagy egyéb bűnök miatt vád alá helyezhető, de ilyenkor csak a

szenátus és ez is csak kétharmad többséggel ítélheti el.

Az elnököt mindenkor négyévre választják meg, de az idő leteltével újra megválasztható. Minden egyes állam annyi elnökválasztót választ, a hány képviselőt és szenátort küld a szenátusba.

Hogy valaki elnök lehessen, legalább 25 évesnek kell lenni és az Egyesült Államokban kellett születnie.

A szavazás választó bárczákkal ballatokkal, történik. A választás eredményét az egyes államok a szenatus elnökének küldik meg, aki Washingtonban a törvényhozó-testület mindkét házában nyilvános ülésén felbontja a szavazatokat.

Ha a jelöltek egyike sem kapja a többséget, akkor a képviselőház választ ama három jelölt közül, a ki a legtöbb szavazatot kapta.

Az elnök hivatalos lakása Washingtonban a fehér ház. Évi fizetése 50.000 dollár.

Ahol ilyen szabad és igazságos a választás a ahol ilyen nagy hatalom jár az elnökséggel, ott valóban most kétszerte szenzációssá teszi a választást az, hogy a demokrata-párt jelöltje — anarkista barát.

A városháza ügye.

Tóth Béla tervének és költségvetésének ismertetése. Debreczen, június 27.

A városháza újból építésére beadott tervet áll a következőkből: I-ső b e l s ő l g magában foglalja az összes hivatalos helyiségeket egy, a mint az átalakításra nézve kiadott programban közölte irva van. Az önkivüli az anyakönyvi és bejelentési kivatalokat, vásár felügyelő-séget a hátsó épület földszintjén, s emután a nyomda helyiség ugyan ezen épületrész 375 m. magas pinczéjében helyzetetett el. A mint az minden nagyobb városban van. Azon kellemes helyzet éretett el, hogy a szervezési szabályzat folytán szaporított hivatalok is már a tervben kényelmes elhelyezést találtak; még azon kívül a 2-ik emeleten a felalítandó városi múzeumot is el lehet helyezni, az üresen maradt 300 m² méternyi területen.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Vidéki levél.

A „Debreczen” eredeti tarczája.

Boldog legény vagyok én
Hogy itt lakom, a hol, én,
Itt és nem ott, Poroszlón,
Sem pediglen Szoboszlón,
Sem pediglen Szoboszlón.

Olcso itten az élet,
Mindenek úgy itélnék,
Kivált annak a ki csak
Egyszer eszik egy nap csak,
Egyszer eszik egy nap csak.

Nyolczvan krajczár egy kenyér,
Mely cipóval is felér;
Ha megszegem ma délbe,
Még marad is estere,
Még marad is estere.

S milyen olcsó meg a hus,
Csak husz krajczár, és meg husz,
S ki beéri csak csonttal,
Jóllakhatik bizonynyal,
Jóllakhatik bizonynyal.

Vizünk is van nagy bőven,
Kivált esős időben,
S ha nem kell a vasutnak,
Van feneken a kutnak,
Van fenekén a kutnak.

Van itt minden a mi kell,
Tele a bolt mindennel;
Só meg bors ha kell nekünk,
Debreczenbe se megyünk,
Debreczenbe se megyünk.

S a mily nagy az olcsóság,
Oly nagy a közbiztonság;
Ki éjszaka nem kószál,
Nem félhet hogy pórul jár,
Nem félhet hogy pórul jár.

S ha egy kutya felfordul,
Ott marad az, hol elhul,
Békés rothad az ott el,
Nem lopják azt onnan el,
Nem lopják azt onnan el.

Tiszta itt a levegő,
Ismeretlen a seprő,
Port itten az embernek
Orra alá nem vernek,
Orra alá nem vernek.

S milyen nyájas mind a nép!
Simul hozzád mindenkép:
Tudós minden titkodban,
Te magadnál még jobban,
Te magadnál még jobban.

Virágozik a társas let,
Úgy mulatunk no, hogy még!
Kaszinóba, körökbe,
Asztal alá görögve,
Asztal alá görögve.

Hát meg ha jön január, —
Ugrunk mint a jaguár,
S van közöttünk nem egy láb:
Csődbe-mibe tánczol át,
Csődbe-mibe tánczol át.

Nem bánjuk mi: hogy és mint
Jár a világ odakint,
A fején-e vagy lábán.
Vagy, hogy éppen a hátán,
Vagy, hogy éppen a hátán.

Ország, haza és nemzet,
Ha van esze, csak meglesz!
Mit törődünk mi azzal,
Mi lesz a sok paraszttal,
Mi lesz a sok paraszttal?

Továbbá a közgyűlési terem 300 □ m. területű, melyben 300 bizottsági tag megfér, melyet összekötetésben 2 ruhatar, 2 társalgó terem lesz, melyek egyike egytálas könyvtárral is berendezhető, a nagy díszterem 2 kázzal van ellátva, melyek fényesre csiszolt szürke márványból készülnek, a díszteremből a torony alatt egy tágas fedett erkély, azonkívül 1 nyitott erkély nyílik márvány mellvédekkel, a terem díszfestést kap márvány utánzati fallal és nevezetesebb eseményeknek képekben megörökítésével, a mennyezeten »Salamon i t e l e t e« című nagy képpel, 2 nagy díszes csillárral. A fölépcső, mely a teremhez vezet és továbbá a 2-ik emeletig, valamint a nagy díszes előcsarnok fényes márványoszlopokon, márvány lépcső és mellvédekkel a teremhez hasonló festés és díszítéssel oly imponzássá teszik az egészet, hogy még csak hasonló városház sincs az egész országban, mit kiegészít az, hogy a torony alatt egy díszes kocsis megálló tervezetett — mi az elfogadott tervben nincs — melynekül egy dísztermet pedig képzelnünk sem lehet.

A két melléklépcső szintén a főépületen kívül az udvarba benyúlva tervezetett, hogy a hivatalos helyiségek között az elfogadott terv ellenére az okvetlen szükséges összekötést ne akadályozzák. Ezen lépcsők szintén márvány ugyanilyen mellvédekkel készülnek.

Általában főgond fordított arra, hogy az épület Debreczen város méltóságának megfelelő díszes és imponzással székhez legyen, és a hivatalos helyiségek megfelelő magasak, tágasak, és világosak legyenek.

2 or. A z é p ű l e t k ű l s ő r é s z é n e k emelése végett a torony a főhomlokzaton közelebb és a díszterem kívül helyzetet el, hogy ne vágja kette a fölépcsőházat és ne setítse be a nagy előcsarnokot, mint az elfogadott tervben van. — A torony és általában az egész külső rész a mai kornak megfelelő ó-olasz renaissance modorban tervezetett, melyből a terem és toronyrészt élesen kiemelkedik szabadon álló korinthusi oszlopaival, mely alakítás az építészet terén eddig teljesen újnak nevezhető.

A toronyban van elhelyezve a világító óra és tűzőrök szobája, kívül márvány folyosóval körül; lejjebb 8 szoborral és azok címereivel, a debreczeni kitűnőségekről felvéve, a kik Debreczen megeremelésében arra érdemet szereztek. — A torony téglából épített sisakfedelének hegyén a magyarság szellemének horganyöntvényből készült aranyozott

szobrával, hogy az mintegy jelezze azt, miszerint Debreczen a magyar szellem szülte, a mely örökös ezután is a felett, a szobor jelenléte a torony emlékeztet mindenkit ezen körülményre.

A boltok 5.00 m. széles és 4.80 m. magas nyílásokat kapnak, kétfelől kirakat, középen ajtóval, a felülvilágítója kőszőrült homályos üvegből a firmák részére, a külső beosztásnak megfelel a belső beosztása a boltoknak, több tágas és szép helyiséget alkotva, a városnak évenként legalább is 10,000 forinttal több jövedelmet hoznak, mint az elfogadott tervben levő boltheiységek.

A 4 sarkon magasra felnyúló kupfedelű és lobogótartókkal ellátott 8.00 m. széles toronyok van ak tervezve és nem levágott szegletek, mint az elfogadott tervben, melyek csak a szegletboltokat rontják el és koresmaformájúvá teszik az épületet. — A nagy torony közül az első kettő nagy márványerkélyek tervezettek a polgármester termére és a kis tanásteremre.

A fedélzet az utca felől veres és kék angol palával, belül cseréppel fedetik; — a díszterem különálló magasabb fedelének két sarka előtt erőteljes talpazatszerű falyn, melynek felső részén oszlopok között Debreczen város címere lesz megörökítve, a tetején pedig veresrézzel fedett talpazaton Fortuna szekere 3-as lovával; az istenasszony egyik kezében az igazságosságot jelképező mérleg-serpenyőjével, másik kezében a gyepőt tartva horganyöntvényből aranyozással alkalmazva.

A bárom mellékhomlokzat megrgyezik a főhomlokzathoz közép-erem és toronyrészt kivéve a terven látható többi részével, a Kossuth- és Rózsá-utcai bejáratok kiálló oszlopokon nyugvó diadalívvel láttatnak el.

A lábazatok, valamint a bolt lépcsők csiszolt szürke márványból készülnek.

A meg hiányzó két utcáfelől, valamint az egész udvar aszfalt burkolattal lesz ellátva — vagyis egyszerűen tervező úgy igyekezett, hogy a létesítendő új épület, sokkal díszesebb imponzással és a czelnak megfelelőbb legyen, mint az elfogadott átalakítási terv szerinti épület.

3-or a k ö l t s é g v e t é s b e minden munkát felvetett, úgy hogy az előjányozott 374.261 frt 27 kr. és a meglévő ócska épület átadásán kívül semmiféle előre nem látott kiadás nem fog előállani, — csakis a világító óra és butorozás lesz még a város költsége.

Megjegyeztetik, hogy az ócska épületekből kikerülő anyagokból csakis az alapokban használják fel a téglának java, az udvar felől a fedélen a cserépnek java, továbbá a pinczébe lépcső kövek az udvarban lábazat kövek és a párkány kövek használatnak fel, melyek átdelgozva ujakká válnak, miután kőben nincs ócska, mihelyt az újból faragva van.

A felszerelésnél pedig megfelelőbb és nagyobb értékben vétettek fel a tárgyak mint az elfogadott tervezetnél felvéve voltak, a figyelem kiterjedt »próságokra is, mint a díszteremnek a földszintről 2 dít központi fűtő kályhával való fűtése, a szobáknál a vízvezetékekkel összekötött mosdókészletekkel való ellátása, a pénztáraknak csinos és erős aczél redőnyökkel való ellátása, az első emeleti összes ablakoknál, még a folyosón is a falaknak vésett deszkázattal való borítása, hogy a szegleteken a vakolatok le ne verethessenek. Az első emeleti helyiségek a hátsó kereszt épületet kivéve a 2-ik emeleten az adógytanácsnok, árvaszék 4 szobája és előszobája a mérnöki hivatal helyiségét amerikai tölgyfa padlóval vannak számítva stb.

A külső homlokzat egészen portlandcementtel vakolttatik, melyen javítás nem fog előállani.

Ugy, hogy a tervezet épület még a legkényesebb igényeket is kielégíteni képes.

Debreczen. 1896. június 26.

Tóth Béla,
építész.

Városi rendkívüli közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Harmadik nap.

Debreczen, június 27.

Épen 20-an voltak ma a közgyűlési teremben, mikor D e g e n f e l d főispán. a táborkarával a városi tiszttikkal nagy triumphussal bevonult és megnyitotta $\frac{1}{2}$ 10 órakor a most egy cseppet sem zajos gyűlést

V e c s e y Imre tanácsnok előadó felolvasta az első két gyűlés jegyzőkönyvét, melyet minden megjegyzés nélkül hitelesítettek.

Következett a napirend, a szervezési szabályrendelet tárgyalásának folytatása.

Az álmos közgyűlés tehát rátért a 72

Harmadik nap.

F é r j (hazajön fáradtan, mindenféle gyanus szemeket vét.) Sem sétálni, sem leülni nem mer. Mikor a felesége hozzáközeledik, összerenzen.

F e l e s é g (viruló színben, teljesen nyugodt, közönyös hangon.) Jónapot Károly! Még meg sem csókolsz?

F é r j (ijedten fölkapja a fejét, zavarodottan mosolyog.) Én? . . . Ah! . . . Igen! (Megcsókolja.)

F e l e s é g (zsebéből levelet vesz ki, északsarki hidegséggel, fagyos hangon.) Nezd csak kérlek a mamától jött. Azt írja, hogy miután mi úgy sem megyünk fürdőre, hozzánk jön, s nálunk tölti a nyarat!

F é r j (szoborszerű testtartással hirtelen megmerevedik. Kinos szünet után lassankint fölünged, s látszik, hogy magához tér lassan.)

(Majd hirtelen föláll a tekintettel, ki-derülő arccal, s a lehető legnyájásabb hangon) Cilikém édes! Melyik fürdőt is ajánlot'a az orvos? Holnap utazunk!

Bijou.

Hát az a sok lom, szemét,
Könyv. tudomány meg egyéb?
Ebnek kelljen ne nekünk,
Még elmenne az eszünk,
Meg elmenne az eszünk.

Igy élünk mi mint a hal;
S ha közülünk egy meghal,
Mennyországba ha megy is,
Visszasir az onnan is,
Visszasir az onnan is.

—i

Az argumentum.

— Saison történet. —

Első nap.

F é r j (hazajön fáradtan, s félig önkívületben leomlik a diványra.) Phü! de meleg van. Irtóztató ez a hőség!

F e l e s é g : (ravasz mosolyal közeledik a férjhez; a kinek homlokát végigsimítja. Gyöngéden) : Szegény Károlyom! Nem, te ezt nem fogod kibírni! Lelketlenség volna még tovább is ellenkezni. Jól van, a te kedvedért meghozom ezt az áldozatot is. (Hizelkedve) Melyik fürdőbe megyünk édes?

F é r j (ijedten fölugrik) Nem! nem!

nincs meleg! Bolond beszéd! a legkellemesebb idő van! Soha ilyen hűvös nyarunk nem volt!

F e l e s é g (ajkára harap, s csöndesen törülgeti tovább a poharakat.)

Második nap.

F é r j (fáradtan s nagyokat fujtatva járkál föl, alá a szobában. Homlokáról ökölnyi csöpekkben hull a verejték.)

F e l e s é g (bágyadtan, elhaló hangon) : Bocsás meg Károly, de nem kapsz ebédet. Láthatod hogy odáig vagyok, a Lizi meg öszegegette a rántást. Kérlek légy szives ma valami vendéglőbe ebédelni. — Én pedig lefekszem.

F é r j (meghatva fogja meg a felesége kezét, s gyöngéden kérdezi) : Mi bajod Cilikém? Talán csak nem komoly baj?

F e l e s é g (egy haldokló martir mosolyával) : Óh dehogyan! Az orvos ugyan mondta, hogy okvetlenül . . . (egészen elhaló hangon szinte susogva) . . . fürdőbe kell menem . . .

F é r j (megrázkodik, mintha vipera csipte volna meg. Határozottan.) Feküdj le Pipikém az jót fog tenni! Én pedig megyek ebédelni a Sörös kancsóba! (Elrohan.)

F e l e s é g (síró görcsök fogják el, a hintaszékbe dől, s zokogva tördeli a kezét.) Ah! a nyomorult!

§-ra, mely a rendőrkapitányságok hatá-körét állapítja meg.

Jóna a Dániel hosszú lére eresztett beszédben kijelenti, hogy maga sem tudja, hogy mit kér.

Dégenfeld főispán azt böngezte ki Jóna beszédéből, hogy ő a bűnügyi nyomozatokat az egész városban centralizálni akarná.

Simonyi Imre azt állítja, hogy a rendőrség mostani felosztásában teljesen megfelel.

Jóna a Dániel azt állítja, hogy ha egy tettest elfognak betörésért a Peterfián azt az I-ső kerület megbüntetheti, de a tettes elkövethezt egy másik betörést is a Nagy-Várad utcán az mivel nem tartozik az ő kerületéhez ezt nem is nyomozzák és nem is büntetik érte.

Bakonyi kijelenti, hogy Jóna igen helyesen hivatkozott lakus voltára, mert ezt felszólalásával bebizonyította. Minden rendőri ügy a főkapitány kezébe összpontosul, tehát ki vannak zárva azok az esetek, melyek felett Jóna aggodalmát fejezte ki.

A 76-79 §-ok Bakonyi dr. és gr. Dégenfeld csekély módosításaival elfogadtatnak.

A 80-k § a főispánnak néhány közbeszurt módosításával és a polgármesterek több apró javaslataival elfogadtatott.

Itt a polgármester egy modern indítványt is tett, a melylyel megrend zabalyozták a bicikliző sportot üzö gavallérokat, a kiket besoztottak a rendőrségi felügyelet alá.

A 81 §-ok a polgármester és Bakonyi módosításai után elfogadtatnak.

A 95 §, mely a rendőrségi tisztviselők számát állapítja meg, változatlanul elfogadtatik. A 96 §-nál, a mely s rendőrségi létszámot határozza meg, Bakonyi Samu indítványt tesz az iránt, hogy a város fejlődésével a közbiztonsági állapot rosszabbra fordultával szaporítsák a rendőrségi létszám. A pénzügyi tekintet is figyelembe véve, indítványozza, hogy 20-al emeltessek a létszám.

Márk Endre az eredeti szöveg fen-tartása mellett szól.

Simonyi polgármester azt bizonyítja, hogy azt nem lehet, mert nagy terhet róna az a városra. Ő szeretné 200-ra is emelni, de nem lehet.

Bakonyi válaszában igen szépen kifejti azon okokat, a melyek szükségessé teszik a rendőrség szaporítását és alárendelnek minden pénzügyi kérdést.

Röszler pártolja Bakonyi indítványát, mert ő neki is az a meggyőződése, hogy a közbiztonság nagyon gyarbo állapotban van.

Abraham László az eredeti szöveg fen-tartása mellett szól.

Komlóssy Dezső az új városházához egy kapusi állást kíván szervezni.

Bakonyi Samu dr. a levéltárhoz kíván még egy hivatalszolgát beállítani.

Dégenfeld főispán feltette a kérdést a módosításokra, melynek eredménye az lett, hogy Bakonyi indítványa a rendőrség létszámának 100-ról 120-ra felemlését 24 szóval 4 ellenében elvetették, Komlóssy Dezső és Bakonyi dr. másik indítványát elfogadják, valamint hozzájárulnak a polgármester azon indítványához is, hogy a hajduk magánszolgálatokra nem alkalmazhatók.

A 97 §. a vásárfelügyelőség hatásköréről szól.

Ennél Márk Endre szólal fel, mivel az eredeti szöveget nem tartja kielégítőnek ő már most rendszeresen akarja szervezni a vásárfelügyelőséget. Erre vonatkozólag külön javaslatot terjeszt be, a melyet nagy szótöbbséggel elfogadnak részletes tárgyalás alapjául.

Szabó József főszámvévo és Komlóssy Dezső módosításai után részleteiben is elfogadják Márk Endre javaslatát.

Itt Márk Endre felemlítette a sertesvártér rendezésének ügyüt is, melyet nem vettek tárgyalás alá hanem utasították Márk Endrét, hogy erre vonatkozó indítványát terjessze majdan a közgyűlés elé.

Bakonyi Samu dr. bejelenti, hogy

ez egész szervezetnek letárgyalása után külön fejezetet fog beterjeszteni a kvalifikációról.

Ezután a 98-105. §-ok elfogadtatnak Bakonyi Samu dr. néhány módosításával együtt.

Ezzel a rendőrkapitányságokról szóló X-ik rész befejezést nyert.

A tárgyalás elhalasztása.

Bakonni Samu dr. emelkedett ezután szólásra és hivatkozva az ügyrend 17. §-ára, kért szót és napirendet indítványozott. Egy tekintet a teremre — ugymond — és mindenkit meggyőzhet arról, hogy e nagyfontosságú ügy, melyet most tárgyalunk, az érdektelenség miatt elpósványosodik. Szerintem nem tárgyalható ez a javaslat tovább, mert az nem tárgyalatik az ügghöz méltó fontossággal. Ha így folyik tovább az érdeklődés, úgy mikor a tisztviselői fizetéséről lesz szó és a tisztviselők kivonulnak, 5-6 ember marad a teremben Ennek az érdektelenségnek messzevezető hordereje van, mert uraim az elkeseredettségsérdektelenség pártkülönbség nélkül. Én azt hiszem és meg vagyok róla győződve, hogy csak is úgy lesz jó, ha elkerüljük a kérdések éléreállítását — Ezen felszólalással arra akarom a módot megtalálni a t. közgyűlés, hogy miként lehetne Debreczen város érdekét is megóvni. — Mert hiszen nevétséges állapot az, a mikor látjuk hogy 10-edrésnyi ember tárgyalja le a javaslatot, mint a mennyi előkészítette. Én tehát, hogy lehetővé tétessék az ügynek további méltó tárgyalása indítványozom: hogy a szervezési szabályrendelet további tárgyalása szakítsák meg ott a hol most elhagytuk, —

terjünk e felett most napirendre azt hiszem, hogy a jóval későbbben kitüzendő újabb határideig a kedélyek is napirendre térnek. Indítványozom, hogy az külön rendkívüli közgyűlésre tüzessék ki, ne legyen az a gyűlés ennek folytatása s arra minden bizottsági tagot külön-külön meghívóval hívják a k meg hogy így aztán mód adssék minden bizottsági tagnak arra nézve, hogy a tárgyalásokon részt vegyen.

Dégenfeld főispán kijelenti, hogy ő maga is azt akarta, hogy a tárgyalás most szakítsák meg s talán keddre, vagy pedig egy párnappal későbbre hívassék össze újabb rendkívüli közgyűlés. A bizottsági tag ur — ugymond a főispán — említt olyat, hogy itt történt valami, ha itt történt valami, azzal sem engem sem a tisztikart nem lehet vádolni, hiszen mi nem tehetünk arról, hogy a bizottsági tag urak kivonulnak és valóban kemény és igazságtalan támadások (?) voltak azok, a melyekkel a sajtó részéről illetettünk.

Márk Endre azzal az indokolással nem fogadja el a tárgyalás elhalasztását, a mellyel Bakonni Samu dr. azt az indítványt beterjesztette, mert a kedélyek felszavarására őknem szolgáltattak okot. Hanem azért fogadja el a halasztási indítványt, mert látja, hogy a figyelem már megcsappant. A jövő hét esütörtökét ajánlja a javaslat tárgyalásának iolytatására.

Jóna a Dániel a jövő hó 6-át ajánlja határidőül.

Dégenfeld főispán Jóna szavaira válaszolva kijelenti, hogy nem azért járul hozzá Bakonni indítványához, mintha ő concédálná azt, hogy itt a közgyűlésen va-

lami olyan történt, a mi nem szabályszerű. Ő szintén ajánlja a július 2-i határidőt.

Bakonni Samu dr. elfogadja a határidőt, de megköveteli, hogy az ne folytatolagos közgyűlés legyen, hanem külön rendkívüli közgyűlés, melyre mindegy bizottsági tag külön meghívóval hívassék meg. A főispán szavaira azt jegyzi meg, hogy ő csupán egy tényt konstatal, mikor a teremben szétneztet.

Azután elfogadták Bakonni indítványát, hogy a tárgyalást a július 2-ára külön meghívók kibocsátásával összehívandó közgyűlésen folytatják tovább.

A mostani ülések jegyzőkönyvét hétfőn délután 1/2 4 órakor hitelesítik.

Ülés vége 12 órakor.

A mai közgyűlés.

Csöndes, kissé kedélyes volt a mai közgyűlés. A teremben ma épen annyian lehetnek, mint tegnap, az ember háta a nagy ürességtől csak úgy borzongott.

Az elnöki csengettyű tegnap és ma szörnyen hallgatott; ma egyszer ugyan megszólalt s hogy mi volt oka, idézzük a főispáni kijelentést, mely így szólt:

— Ne zavarják kérem a tárgyalást folytonosan privát beszélgetésekkel.

Konstataljuk, hogy ma kevesebb számmal fordultak elő az ásitozások, úgy látszik, használt a tegnapi felszóalásunk. — Na de azért ne tessék hinni, hogy egyes — elfojott ásitási kísérlet szellője nem rebent el a teremben.

Ma lassan haladtak a tárgyalással. — Csupán a rendőrkapitányságról szóló fejezetet tárgyalta le, mert Vecsey is álmosan olvasta a §-okat, meg Simonyi polgármester sokat akadékoskodott, Jóna Dániel polgártársunk pedig folytonosan előhozakodott valamivel.

Bakonni Samu dr. módosításai ma változó szerencsében részesültek. A melyikről világosan beláttva a főispán, hogy az helyes, és a javaslat eredeti szövegezése vagy törvénytelen, vagy sületlen, annak megkegyelmezzet, a melyik azonban nem tetszett neki, azt nem fogadta el.

Sa fejbőlínó Bálintok, mindannyiszor rábólintottak, valahányszor a főispán feltette a kérdést. Rábólintottak arra, no a mire a főispán már előre megmondta, hogy ő elfogadja-e, vagy nem.

Jól viselték ma a közgyűléai teremben magukat a következő tisztviselők: Stahl Géza, Vecsey, Körner.

A többiek ellen sem emelhető nagyobb kifogás, még csak Márk Endre is csendesesen viselkedett, mert az utóvégre örökösen nem róható fel neki hibául, hogy olyankor is beszél, mikor nem volna rá semmi szükség.

A levéltárnok egy kissé zajosabban talált visszaüni a székébe, mint az egy — loyális sz-rkesztőtől a főispán jelenlétében elvárható, mire oly ijedt arcczal tekintett a főispánra, bizonyosan felvén, hogy nem kap-e valami dorgatoriumot, mint az a bizonyos varju, — a melyik kiejtette szájából a k o n c z o t.

Volt szerencséje a közgyűlésnek Jóna Dániel több rendbeli felszólalását végig élvezni. De úgy látszik a kormánypartiak is megunták már ő kelme bőbeszédűségét s kimosolyogta még a főispán is az őreget. Belátta ezt Jóna a bátyánk is és ettől fogva dűnnyögött, morgott egész délélött, mint a rossz gyermek, ki nem kap csucslit.

Egy kis epizódja a mai közgyűlésnek az volt, mikor Medgyaszay Miklós arvaszéki ülnök megszavazta Bakonyi úrnak a rendőrségi létszám emelésére vonatkozólag tett indítványát.

A polgármester és főispán duoba szörnyűkötöttek el a rebellis Medgyaszay szavazata után, (pedig csak negyed magával szavazott) s rögtön oda is intette magához a polgármester Medgyaszait és mondá nékie:

— Megfogom a füledet Miklós!

Egyéb botrány a mai közgyűlésen nem történt.

Ellenben konstatáljuk azt, hogy a főispán ur jónak látta felhagyni merev magatartásával Bakonyi úr indítványát elfogadva alalmat nyújtani arra, hogy kiegyenlítették az ellentét, a melyet a tegnapi közgyűlésen ő maga annyira kiélelt. Hát nem is sokra, megyen magába a főispán ur azt elhiteti.

A csütörtöki közgyűlésen tehát már valószínűleg megtelik a terem bevonul az a csúszó, pezsgő élet a tárgyalási terembe, melyet eddig annyira nélkülöztünk s a mely felvillanyozza a vitatkozási kedvet, a melyből pedig újra csak a városnak van haszna.

Táviratok.

Hajdu-doroghiak a miniszterelnöknél.

— Távirati tudósításunk —

Budapest, június 27.

A magyar görög katolikusok kiküldöttségét ma délelőtt 10 órakor fogadta Bánffy Dezső br. miniszterelnök.

Az üdvözlő beszédet Farkas Győző mondta s kerte a kormány támogatását, mivel az összes nemzetiségek saját nyelvükön dicsérhetik az Istent, csakis a magyar nyelv van kizárva a liturgiából a görög katolikusoknál. Fontos dolog magyar nemzeti szempontból, hogy a magyar g. katolikusok kívánása teljesüljön, mert az egész vonalon az istentiszteletek újján terjesztetik az előláshoz. Ismétellen kéri a kormányt, hogy mozgassa elő törekvéseiket.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök mindenképp azt hangsúlyozza válaszában, hogy a kérdés végleges elintézése nem őtől és a magyar kormánytól, hanem a szentszéktől függ. Azonban úgy a maga, mint az egész kormány nevében a legnagyobb örömmel veszi át a memorandumot s igyekezni fog azon, hogy a benne foglalt elvek diadalt arassanak s a magyar kormány egész erejéből támogatni fogja a hajdu-doroghi magyar szertartású görög kath. püspökség felállításának mozgalmát (Élénk éljenzés.)

A h-doroghiak a képviselőház elnökénél.

Budapest, jun. 27. (A »Debr.« ered. táv.) A hajdu-doroghi görög katolikusok küldöttsége a miniszterelnöki palotából a képviselőházba ment, hol pont 11 órakor fogadta őket Szilágyi Dezső. a képviselőház elnöke.

Nagy Miklós súlyos panaszokat hozott fel beszédében a nagyban folyó oláhosításról a görög katolikusok körében. Különösen a Tiszafelé igyekezik terjeszkedni az oláh propaganda s már annyira van, — hogy hatása egész Debreczen alá elért. Pedig az oláhok nem érdemlik a kimélelet, mert hiszen 48-ban ellenünk küzdöttek s a magyar görög katolikusok mindig hazafiak voltak, nem volna méltányos kívánásukat megtagadni. Kéri a képviselőház

támogatását s átnyújtja a memorandumot és a lefordított liturgiát.

Fejérváry Imre szenvedélyesen panaszkolta fel, hogy Makón a magyar görög katolikusok mennyire elnyomottak s mennyire ki vannak téve az üldözésnek; templomukból zsendárokkal kergettek ki őket, — mert magyarul énekeltek; — oláh papokat küldenek a népre; egyre jobban oláhosodnak ennél fogva az alsó neosztály tagjai. Felhossa, hogy a szabolcsi iskolákban Dakorománia térképét kifüggesztettek, s bár a hatóság tiltotta, titokban tanítják, sőt Firczak püspök is támogatja az oláhokat.

Szilágyi kitértára buzdítja a magyar g. katolikusokat; azt hiszi, a baj abban van, hogy a többiek félnek attól, hogy a liturgia átragad, pedig ha száz év óta át nem ragadt, nincs ok félni. Ha eljön az ideje, támogatni fogja törekvéseiket s a magyar liturgiát bemutatja a Háznak.

A küldöttség Wlassicsnál.

Budapest, jun. 27. (A »Debr.« ered. táv.) Délben Wlassics Gyula valóság- és közoktatási miniszter fogadta a hajdu-doroghi küldöttségét, ki megígérte a támogatását s kijelentette, hogy a memorandumot a minisztertanács elé viszi, de míg meg nem hallgatja az illetékes tényezőket, — nem dönthet.

A küldöttség körében a lelkesedés óriási.

Ujdonságok.

* **Istenitazteletek rendje.** Holnap, vasárnap az istenitazteletek az ev. ref. egyház templomaiban a következő sorrendben fognak megtartani: a nagytemplomban Csutoros Albert th., a kistemplomban Szilágyi Imre s. lelkész. az ispotályi templomban Soltesz Elemér th., a Kossuth-utcai templomban Kátó Kálmán th. fogják az istenitazteletet végezni. Az ág. ev. templomban pedig Materny Lajos lelkész végzi az istenitazteletet.

* **A Debreczeni Ellenőr** tegnapi számában a Kesergő Debreczen cím alatt egy fejvesszékélő parancsszóra írt cikket a »Debreczen« ellenében a főispánt védelmébe fogja, gondolván, hogy ekképpen teljesíti nevében foglalt hivatását közeleg, midőn naponként ellenőrzi azt, vajjon mit írnak a többi lapok, hogy legyen mit czéfolna. Mivel cikkének végén egyenesen lapunk f. szerkesztőjére tesz czélzásokat s neki akar adni tanácsokat, kiről pedig nagyon jól tudta, hogy azokat már nem lesz módjában Debreczenben olvasni, nem is foglalkozunk a cikkel, meghagyván lapunk f. szerkesztőjének a tért teljesen, hogy felhasználhassa, ha ugyan amit nem hiszünk, — érdemesnek fogja tartani. Affelől pedig nyugodt lehet t. lapársunk, hogy minket az igazság szolgálatától nem fog eltéríthetni bármiméü gyanúsításokat és kifakadásokat akar a fejünkre zudítani. Hivatalos cikkekzökre tekintetben nem szoktunk ügyet vetni. Ennyit a t. olvasó közönség tájékoztatására.

* **A Kazinczy-pályázat eredménye.** A Csokonai-kör bírálói már beadták jelentésüket a kaszinóknak a Kazinczy pályázatról, melyre az idén 2 mü érkezett. A Csokonai-kör nem tartja egyiket sem a tíz arany jutalomra méltónak, de dicsérettel kívánja mindkettőt kitüntetni. A kaszinó választmánya elfogadta ugyan a bírálók jelentését, azonban úgy határozta, — hogy az idei millennáris ünnepekre tekintettel minthogy a pályázat mégis járt némi eredményvel, mindkét művet 3-3 darab arannyal fogja jutalmazni.

* **Iparos multság.** Az iparos ifjuság által a »Dobos« pavilonban holnap tartandó, táncczal egybekötött családi jellegű »Batyumultság« programja következő: A multság 8 órakor veszi kezdetét. Az érkező vendégek a helyi vasut nagyerdei indóházánál ognak a rendezőség tagjai által fogadtatni és a hozott batyuknak az ezélra kijelölt helyre való elszállítását eszközöndik. Minden batyu apró papírszeletekre nyomott számmal fog ellátatni, mely számnak megfelelőjét a batyu tulajdonosa átveszi és vacsora kezdete alkalmával ennek felmutatása mellett fog az általa hozott ételnem kinek-kinek birtokába juttatni. A vacsorázás 11 óra után veszi kezdetét. Vacsora után az egyes evőkészletek (tál, tányér, kés, villa stb.) a tulajdonos által egybekötöndök és az előbbi helyre lesznek szállítandók, hol is a rendezőség ezélra megbízott tagjai által az előbbi módon megszámozttatnak es biztonságba helyeztetnek.

* **Debreczen sertészár alatt.** Mikor a mult hónapban a földmívelési miniszter elrendelte a sertészárlat további fentartását: a debreczeni polgárság egy része kérvényt intézett a miniszter umhoz, hogy legalább a helyi származású sertéseknek hetivásárra hajtasát engedélyezze. A miniszter a tanacshoz ma érkezett leiratában tudatta a várossal, hogy ezt nem engedheti meg, hanem ellenkezőleg a legszigorubb zárlatot rendelte el.

* **Cirkusz debreczenben.** Enders M. lovardája e hó 30-án este kezdi meg előadásait, Széchenyi-u. vásártéren felállított helyiségben a társulat kitünő szervezésű s reméljük, hogy a közönségnek kellemes szórakozást fog megtartani és igényeit kifogja elégíteni. a menyiben csak is elsőrendű társulatnak ad engedélyt a rendőrfőkapitányság.

* **A debreczeni jótékony nőegyesület** 1896. június hó 28-án d. u. 5 órakor az árvaház üléstermében választmányi gyűlést tart, melynek tárgyai: 1. Segélyezések. 2. Folyó ügyek.

* **Magyar dalcarnok** naponként nagyobb-nagyobb érdeklődés mellett tartja előadásait Sz. Dávid István nyári kert helyiségben, a társulat meg is érdemli a közönség pártfogását mivel Angeotti híres igazgató mindent elkövet, hogy a közönség legmagasabb igényeit is kielégits. Ma ismét újtagok lépnek föl. Hopp Jolán magyar dal-és couplet énekesnő, ki már az este is mulattatta érdekes coupletával a közönséget, továbbá Serlegy Ilona magyar dal énekesnő, Bratthers Minthons zene bohóczok és búvész paródisták első fellépte. — Julius hó 1-én pedig Fortuna csapat, akrobata társulatott szerződttett ott. A közönség kényelmére Sz. Dávid István az egész kert helyiséget víz mentes ponyvával fedette be és így az előadás esős időben ketlematlenség nélkül szemléhető.

x **Szép arczzsin!** Szép, friss arczot fehér kezeket, vörösnélküliséget, bőrtiszátalanságot, hogy a bőr kérgessé ne váljék, szepöltséget, májfoltok, pattanások elkerülését fiataloknál és öregeknél csakis a Rix Wilhelmine. dr. özv. fiai Pompadour pastája által érhetni el. Bécs Praterstrasse 12. I. em. Kapható ezenkívül a gyógyszerárakban. A pasta, nem zsiradékos, dobozonként 1 frt 50.

x **Mától kezdve** félárban kaphatók női gallérok, Lüsster és selyem köpenyek batiszt és ing-blousok, utazó és reggeli ruhák matiné, remek diszített női kalapok, Rózsas Lajos női divat-termében, Debreczen kistemplom-bazár.

A debreczeni Első Takarékpénztár 50 éves története.

1846—1895

Az igazgatóság megbízásából

Irta: **Szűts Mihály.**

II.

A legújabb idők eseményei.

A legújabb idők eseményeit az 1889. évi alapszabály-változtatás kezd m g, a mely minden tekintetben a nagyarányú működést ren-

dezte be az intézet életében Életbelépte öszezésik a zónatarifa behozatalával s ugyanezen időszakban érte meg a magyar állam pénzügyeinek rendezését s az állandó valuta felváltó törekvések komoly megkezdését, sőt a legutóbbi időben a törvényes kamatláb megállapítását.

Az új alapszabályok a debreczeni első takarékpénztár üzemeltetését a következő szabályozta: A társulat elfogad betéteket kamatozás végett 2. Kezi zálogköcsönt ad az Osztrák-Magyar birodalom mindkét államának kötvényeire s más a bécsi és budapesti tőzsdén jegyzett értékpapírokra, úgy szintén helybeli és vidéki ösmert jöhitelű vállalatok részvényeire. 3. Leszámítól és viszeszámítól váltókat. 4. Jelzalogos köcsönöket ad. 5. Vásárol és elad a bécsi és budapesti tőzsdén jegyzett zálogleveleket, részvény-társulatokat és államilag biztosított társulatok elsőbbségi köcsvényeit, az Osztrák-Magyar birodalom mindkét államának köcsvényeit, továbbá kifogástalan jöhitelben álló helybeli és vidéki társulatok részvényeit. 6. Fedezet mellett folyó számlára nyit hitelt engedélyez. 7. Elhelyezi felesleges pénzeit rövid felmondásra a bécsi és budapesti első rangú bankintézeteknél, úgy szintén a helybeli és vidéki bankok és takarékpénztáraknál. 8. Részt vesz más jöhitelű és megbízható pénzügyintézetek társaságában nyilvános köcsönökben, azoknak részben való átvállalása által. 9. Rendkívüli esetekben vesz és elad házakat és földbirtokokat.

Ugyanez évben behozták a törlesztési köcsönöket, amelyek eleinte lassan indultak ugyan, — de ma már azt is megszokta a közönség s ebben is nagy az intézet forgalma.

Természetes, hogy ilyen nagy forgalmu intézet alá van vetve a pénzpiacz hullámzásának s a legújabb idők válságai ha el is haladtak feje fölé, legalább az osztrák-magyar banktól felvett köcsönből adott újabb köcsönök megerezték a pénzpiacz kamatlámlámlásait.

1891-ben tartalékökjét 100 ezer frtra emelte s a kereskedelmi akadémia palotájának építé-ére 5000 forint alapítványt tett.

Ugyanez évben lett aligazgatóvá Nemes Kálmán és szervezték nyugdíjkepesse a vezérigazgatói állását, úgy hogy ez évben, mikor az Auer-féle ház helyén felépített új intézeti helyiségbe beköltöztek, az igazgatóság és tisztakar a következő tagokból állott:

Igazgatóság: Szepessy Antal, Nemes Kálmán, dr. Rotschnek V. Emil, Komlóssy Arthur, Novelli Ede, Szabó Kálmán, Zádor Lajos, Simonffy Emil, Marton Imre, Tóth Béla.

Felügyelő bizottság: Kardos László, Konecz Elek, dr. Nagy Lajos,

Tisztakar: vezérigazgató: Szepessy Antal, aligazgató: Nemes Kálmán, jogtanácsos: Komlóssy Arthur, ügyész: Tüdös János, főkönyvvizsgáló: Dalmy Kálmán, záloglevel osztályvezető: Gaszner Géza, pénztárnok: Káprós Gábor, könyvvizsgáló: Lovász János, levelező: Jeney Sz. Béla, számfelvitő: Szűts Kálmán, számtisztek: Trux Miklós, Szentesy Ferencz, Popler Ottó, váltó osztályvezető: Csukás István, váltópénztáros: Nagy Mihály, ellenőr: ifj. Haranghy György.

1892-ben a takarékpénztár a debreczeni határban birt tanyaföldjét 64 nyil sra, tehát 369 holdra egészítette ki s ellatta a szükséges épületekkel. Haladásának biztosítékát ekkor már nagyban bírta s kifejezésre is juttatta a 90 frt osztalékban.

A következő évek nagy pénzválságai arra kényszerítették, hogy a kamatlábat mérsékelten emelje, egyébként azonban nem voltak az intézetre hatással. Közben megindultak az ezredévi kiállítás mozgalmai s a takarékpénztár a pénzügyi csoport költségeinek fedezéséhez 800 frttal járult.

1895-ben viszont nagy pénzbőség keletkezett s le kellett a kamatlábat szállítani. Az igazgatóság jelenleg a check és clearing forgalom meghonosításával foglalkozik, erre nézve azonban a debreczeni piacz nem ígérkezik halas talaját nyújtani.

Ugy a mult, mint a jelen arról tanuskodnak, hogy a pénzügyintézet fejlődésének eseményei szorosan egybefüggenek egyrészt a gazdasági és társadalmi, másrészt a politika intézményekkel. Az általános közgazdasági események hullámzásai érzetileg vele határozzák. Amint a gazdasági állapotok kedvezőbb vagy kedvezőtlenebbnél alakulnak, amint az ipar, kereskedelmi és hitelügyi konjunkturák változnak; a pénzügyintézet üzleti élete is változó menetet mutat.

Ezen hullámzások közepete élénk kifejezésre jut a kör gazdasági helyzet látása alatti fokozatos fejlődés. Az intézet lépésről lépésre következőkben emelkedik.

Korábbi anyagi eszközökkel kezdte meg pályafutását, de nagygyá, — erőssé nőtte ki magát.

Fejlődésének ma már birja minden alapfeltételt s ha megőrzi azon óvatost, körültekintő irányzatot, melyet eddig követett, ha nem zárkozik el a modern alakulatokhoz való simulástól, ha vezetésében továbbra is megtartja az eddig kitűzött irányt, jövője továbbra is biztosítva van.

Igy jutott el az ötvenedik év eléréséhez, melynek külön megünneplését már 1892-ben elhatározta.

A debreczeni első takarékpénztár sohasem zárkozik el attól, hogy viszonyaihoz mérten áldozatokat hozzon különböző czélok érdekében. Csakugyan, 50 éves fennállása alatt össze-vissza **60331 frt 31 kr.** alapítványt tett. De ezenkívül fennállásának ötvenedik évfordulóján maradandó emléket állit magának azzal, hogy különböző czélok megvalósítására **39,000** frtot fordít, és pedig:

a) 15,000 frt tőkével egy kultur-alapítványt létesit, saját kezelésében, egy debreczeni, hajdumegyei vagy magyarországi ifjunak külföldi tanulmányutrá küldésére.

b) 5000 forintos alapítványt tesz egy Debreczenben felállítandó szeretetház alapjára.

c) 5000 forintot ad a debreczeni kereskedelmi akadémia berendezésére és felszerelésére.

d) 5000 frtot ad a debreczeni egyetem javára.

e) 5000 frtot ad hivatalnokainak jutalmazására.

Mindezeket az 1896. évi márczius 22-én tartott évi közgyűlés elhatározta s megbizta egyuttal az igazgatóságot, hogy az adományokra vonatkozó intézkedéseket saját hatáskörében foganatosítsa, az adományleveleket elkészítse s mindezekről a holnap, június 28-án tartandó jubileári közgyűlésnek jelentést tegyen.

Végére értünk az ötven éves történetnek, vessünk most egy futó pillantást a könyvre melyből ezeket kiirtuk. A könyv 9 részből áll, u. m. I. Debreczen közgazdasága a század derekán. II. A pénzügyintézet létesítése 1896-ban. III. A debreczeni takarékpénztár fejlődése a legújabb időkig. IV. A legújabb idők eseményei. V. A vezetőség és tisztviselői kar, mely közli azok működését az intézet kebelében a részükre alkotott nyugdíjintézet szabályzatát. VI. Választmány, igazgatóság, számvizsgáló és felügyelő bizottság. VII. Az üzletágak fejlődése es számbeli eredményei. 1. Bevételek 269,104.251 frt 51 kr. 2. Kiadások 268,978.102 frt 51 kr. pénzmaradvány 1895. végen 126,149 frt 20 kr. VIII. Jótékonyág gyakorlása. IX. A munka mellékletei. És pedig: Az 50 év előtti alapszabályok. Eredeti aláírások a Debreczeni

takarékpenztár üzletének kimutatása 1846 jul. 1-től 1849 deczember 31-ig. Debreczeni takarékpénztári részvény (1850-ből) Debreczeni első takarékpénztári részvény (1894-ből.) Mérleg 1849 január 1-ső napján (autogr.) Vagyon kimutatás 1849 jan. 1 én. A debreczeni első takarékpénztár mérlegbeli tételei 1846—1895 (grafikai tábla.) A tartalékalapok fejlesztése 1846—1895 (gr. tábla) Tiszta nyereség osztalék nyugdíjalap 1846—1895 (gr. t.) A debreczeni első takarékpénztár kimutatása a pénztári betétforgalomról 1846—1895 (gr. t.) Kifizetett és tőkésített kamatok 1846—1895 (gr. t.)

Ezen kívül a szöveg közé füzve mellékletül adva vannak az intézet 50 év alatti tisztikarának és igazgatósági tagjainak fényképei és pedig 1. Zala Alajos, Karap Sándor, Schwarz Sámuel, Komlóssy Imre, Sápó Sámuel és az ezme megpendítője. Budaházy Sándor. 2. Szepessy Antal, Szabó Kálmán, Zádor Lajos, Novelli Ede, Rotschnek V. Emil, Komlóssy Arthur. 3. Nemes Kálmán, Simonffy Emil, Marton Imre, Tóth Béla, Kardos László, Konecz Elek, dr. Nagy Lajos arcképei.

Szóval e münél szebb emléket a takarékpénztár nem nyújthatott volna részvényeseinek 50 éves életének s a magyar állam első ezerévének határán. De lehetetlen meg nem emlékeznünk a kitűnő szerzőről, a ki három év alatt ennyi adatot volt képes összeállítani, hogy ekképen méltó legyen a mű a takarékpénztár holnap ünnepéhez. Mi ez ünnep előestéjén csak annyit teszünk hozzá, hogy legyen ez az első 50 év egy boldog és szebb jövőnek szerény kezdete.

K. Gy.

Közgazdaság.

„Star“ életbiztosító-társaság, London.

Az alöttünk fekvő 1895-ik jelentésből, mely a társaságnak 1896. márczius 11-én tartott közgyűlésen a részvényesek és biztosított felek elé terjesztetett, következő adatokat emeljük ki: Az 1895-ik évben 6404 biztosítási ajánlat 56,695.975 korona összegről nyújtott be, — melyek közül 1281 részben visszautasított, részben még el nem intézetett, 5123 kötvény állított ki 43,901.300 korona összegről, melyekért 1,692.784 korona bevételezetetett első évi díj fejében. Azonnal kezdődő 20,693 kor. életjáradékért 246.051 korona bevételezetetett. — Az érvényben levő biztosítások összege 364.557.860 koronára rug. A mérleg számla a következő adatokat tünteti fel: Vagyon: Jelzálogok 29,963.529, köcsönök köcsvényekre 6.196.722, állampapírok, elsőbbségek és részvények 46,051.319, biztosítékok 1,043.187, ingatlanok 2,523.456, telekjáradék 1,962.364, köcsönök életjáradékokra 1,395.590, künnlevő kamatok 157.947, — összegyűjtött kamatok 1.197.538, künnlevő díjkecsételek 4.434.934, készpénzben bankoknál 877.500, pénztári készlet 68.633, összesen 95,872.719 korona. — Teher: Befizetett részvénytőke 125.000, biztosítási és életjáradék-alap 95,043.866, elismert, de még ki nem fizetett köcsvételek 704.353, összesen 95,872.719 korona. A nyereség- és veszteségszámla adatai: Bevétel: Biztosítási alap az év elején 89,439.115, díjbevitel 11.479.666, bevétel életjáradékokért 246.051, kamatok és osztalékok 3,391.231, illetek 7.110, összesen 104,563.173 korona. Kiadások: Esedékes köcsvényekért 6,145.768, visszaváltások 612.074, életjáradékok 342.237, jutalékok 1,222.416, igazgatósági és kezelesi költségek 657.868, orvosi tiszteletdíjak 118.221, jövedelmi adó 169.106, készpénz-osztalékok a részvényeseknek 6250, díjlevonások osztalék fejében a biztosítottak javára 120.866, biztosítási alap 1894. végen 95.168.367, összesen 104,563.173 korona. A társaság magyarországi képviselősege mult év április hóban kezdven meg működését a magyarországi üzletről külön mérleg nem készített, mindamellett ezen rövid idő dacára létjogosultságát fenyesen beigazolta és a társaság az egész országban lejobb körökben számos felet nyert meg.

Budapesti gabonatözsde

június 26

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75		76	
»	77	6.45	6.50	78
»	79	6.60	6.70	80
Tiszavidéki ó	75		76	
»	77	6.45	6.50	78
»	79	6.60	6.70	80
Pestvidéki ó	75		76	
»	77	6.45	6.50	78
»	79	6.65	6.75	80
Fehérmegyei ó	75		76	
»	77	6.55	6.60	78
»	79	6.70	6.75	80
Bácskai ó	75		76	
»	77	6.55	6.60	78
»	79	6.60	6.85	80
Észak magy	75		76	
»	77		78	
»	79		80	

	Min. hekt.-ben	Ar kiló gram.
Rozs elsőrendű	uj 70-72	6.00
» másodikrendű	—	5.90
Árpa takarmánynak	» 60-62	4.40
» égetni való	» 62-64	0.00
» serfőzdei	» 64-56	6.15
Zab	» 39-41	6.10
Tengeri búzsa	»	4.10
» más nemű	»	4.-
Repeze búzsa	»	0.-
		0.00

Kőbányai sertés-piacz.

június 26.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli súlyban — krig. 2. Óreg közép (páronként 300—400 klgm súlyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) — — krig. 4. Fiatal közép páronként 251—320 klg. — súlyban 46—47 krig. 5. Fiatal könnyű (páronként 250 klgm-ig terjedő súlyban) — — 46—47 krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 45 krtól 46 krig. Közép páronként 220 — 280 klgm-ig terjedő súlyban) 44 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgm-ig terjedő súlyban 43—44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli súlyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 200—260 kgr. súlyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgm-ig terjedő súlyban 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi június hó 24-ik napján volt készletben 8635 drb. 1896. június hó 25. napján felhajtott — drb. 1896 június 25. napján elszállított 17 drb. 1896. évi június hó 26-ik napjára maradt 8618. Sertés forgalom üzletirányzata változatlan

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irta: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet. 98

Az alku.

(Folytatás.)

Malvine felsőhajtott.

— Válni! hisz ez sorsa az embernek. Tegye ön kérem, nem sok időm van hajamat rendbe szedetni.

Ottó hozzá fogott a műtethez s midőn kezét a gyönyörű főre tehető s érzé annak melegét, mondhatlan üdv áradozott szét ereiben.

Végre megtörtént. Ottó kegyeletes gyöngésséggel kezdé egybe foglalni a több helyről levágott hajmennyiséget.

— Tartsa csak! — mondá Malvine — majd én összefonom önnek.

Ottó lázban volt s reszketve, némán szemlélte, hogyan siklanak tovább-tovább a finom rózsás ujjak a hajfonaton. Midőn végéhez ért, Malvine piros nyakszalagát oldta le s azzal csokrot kötött a hajfonat végére.

— Igy! . . .

Most egy finom elefánt esontból faragott kócot vett elő, bele tette az emléket s ábrándos bus mosolylyal nyujtá Ottónak.

— Erről megemlékezhet néha rólam. Ottó térdre roskadt, ajkaihoz ragadta az

emléket nyujtó szép kezét, esőkjáival halmozta el, azután ráfektetette arcát és úgy sirt, mint egy gyermek.

— Jó barátom, ne sirjon ön! — szólt Malvine angyalszelid hangon, benső részvétellel tekintve az ifjura — hiszen még nem válnak el, ha ön akarja. Kiadtam ugyan önnek a jutalmat; de még — mielőtt örökre elbúcsúznánk egymástól, egy utolsó megbízással terhelném; a teljesítés azonban egészen tetszésétől függ, báró ur! Már lemondtam jogomról, hogy önnek parancsoljak.

Ottó hevesen ugrott fel.
— Mit tegyek!? — kiáltá lángoló arccal. Mindent, mindent!

— Nem oly könnyű, mint ön gondolja. — Annál magasabb lesz, hogy önért valami nagyot tehetek. Oh, hisz én még a varsói kémkedést is csekéllettem. Midőn a mártónfalvi ütközetben mindkét részen kellett szerepelnem, hogy önnek az ütközetről kimerítő tudósításokat vihessek, nekem még ez is esélyesség volt. És valahányszor a villámvezér alakjában szerepeltem, hogy a császáriakat tévútra vezessük és a halálhozó golyók fejem körül süvöltöztek, nekem édes volt a halál gondolata, mert önért haltam volna meg. Egyszer lelőttek, a császáriak a villámvezért látták bennem elesni s a honvédek alig menthették meg testemet . . . tévedező lelkem akkor is önt kereste eltűnő eszmélettemmel. Meggyógyultam, hogy újra beteg legyek az ön szép szemétől.

Én nem tudom, melyik párthoz tartozik ön igazán, de én mindig az ön pártján voltam, voltam császári, ha ön akarta, és lettem ismét fölkelő egy intésére. Kimondhatlan veszélyek között tartám kezemben az oroszokkai alkudozás minden szálát, hogy ön mindent tudhasson; de tettem örömmel, mert önért tettem. Nem volt oly lépésem, oly eszelekvésem, melyet elég vakmerőnek, elég nagyknak tartottam volna, elég nagyknak szívem érzelméhez képest.

— Ön hivem volt. Ülünk le ide a dívánra. Ide mellém báró ur!

A szívüvölő leány maga mellé ülteté szoroson az ifjút, ki a feléje forduló nő lehelletétől még bódultabb lett.

— Ismeri a mártónfalvi kastélyt? — kérde Malvine.

— Igen, a családot is láttam együtt, midőn az ott szállásoló tábornokkal tettem magamat érintkezésbe. Villámmal együtt maradtam akkor a helységben; de mint császári hírnök szerepeltem.

— Ott abban a kastélyban egy szép szőke leány van.

— Láttam.
— Igazán szép-e?
— Azt jó lélekkel mondhatom; habár én rámm nem tett nagy hatást, ön tudja, miért nem?
(Folyt. köv.)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár. nyitva kedd, csütökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva nétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz **kedden** és **pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Muzeum, a kollegiumban. nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a keresk. akad. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:
Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11—12 óráig.
Kedden)
Szerdán) 9—11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)

Délután:
Minden hétköznap 2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9—12 óráig

A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, valamint utótkúra gyanánt, ugy ezen víz, valamint egyéb ásvány vizek használata után: a

MATTONI-FELE

GISSHÜBLER

legújabb érvényes
SÁVANYÚ-KÖV

jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Reudenberg (de thermis, Carlsbadensis tractatus) ugy nyilatkozik, hogy a Giesshübler savanyúkut Karlsbad dicsőségére szolgál, s hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza Loschner udvari tanácsos monográfiája (Giesshübler Puschteinről.)

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZEKI BORVIZ

2 literes, 1 literes és 0.5 literes palackban.

Kitünő gyógyviz és üdítő ital mindenütt kapható.

Mint gyógyviz páratlan hatása a következő betegségek gyógyításánál, mint: Az emésztő szervek bajai, gyomor és bélhurut, gyomorégés, étvágyhiány, emésztetlenség, valamint a **sárgaság** és **vérszegénység** minden neme. Mint borviz és üdítő ital világhírré tett szert, borral vagy gyümölcscsörppel egyaránt kellemes.

Kizárólagos nagybani raktár Debreczen és vidékére:

Kontsek Gézánál
Kossuth-utca.

Uraknak és hölgyeknek
valódi
LODENT
ajánl a
Tiroli Loden-áruház
BAUR RUDOLF,
Innsbruck Rudolfstra se 4

Vizmentes köpenyek, valódi gyapjuöltöny szövetek.
A Bauer-féle Havelok és vízköpenyek
kiváló szolid készítményük és kitünő anyagjuk
miatt világhírnek örvendenek.
Arjegyzék mintákkal ingyen, és bérmentve.

Leszállított árak!

Az idény előrehaladottsága folytán
Cretonok . . . mtr. ára 16 kr.
Batistok . . . " 31 "
Gyapju delainek . . . " 39 "
Atlas satinok . . . " 40 "

Gyapju női divatkelmek
hozzá illő diszkekkel
NAPERNYÓK FÉLÁRON.

BOROS TESTVÉREK

női divataru házában
Debreczen, Kossuth-utca 3. szám.

Krondorfi savanyuviz.
Stefania trónörökösne forrás.
Kitünő gyógyviz,
kedvelt asztali viz.

Főraktár: Csanak Józsefnél. Kapható még:
Geréby F., Rekl Z., Szabó Zs. és Félégy-
házi János uraknál.

A nőknek

hazánkban a természet igen szép,
de egyszersmint nagyon kényes
arczint adományozott, és tényleg
a szigorú hideg vagy nagy meleg
időjárás: napégést, bőrpépedést, fagy-
és melegségi foltokat, sőt szeplőt is
okoz. Hogy ezen bajoknak eleje vé-
tessék, ajánljuk a mindennapi toi-
letti ez **Rix krémjét** egy össze-
hasonlíthatatlan gyémánt krém,
mely több mint 50 év óta ismert és becsülésnek örvend
A Poudre-Pompadour és a Rix-szappant kiegészít
szit orvosi hatás tekintetében a Pasta-Pompadour
á frt 150 és kapható a finomabb gyógy-zertárakban,
vagy Med. **A. Rix vezerszékülése, Wien**
Praterstrasse Rix-udvar. — Miután sok az utánzat,
elővigyázat ajánlatik.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbá-
lásának, mert már több mint 25 év óta megbízható,
fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köz-
vényneél, csuznál, tagszaggatásnál és meghűléseknel
és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrab-
ban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gya-
korta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos
szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy
háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és
1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-
tárban készletben van; főraktár: Török József gyógy-
szerosznál Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen
óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű
utánzat van forgalomban. **Ki nem akar
megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit
utasítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, eszsz. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt (Thüringia).

SZOLLÓSI GYÖRGY
ékszerész

Debreczenben, Főpiacz. a varoshazzal szemben.
Ajánlja du-an berendezett

arany, ezüst, ékszer és óraraftárát.

Különösen:
Remek **Brillant boutonok** 50 frtól 600 frtig és feljebb.
tüzü " **Solitir gyűrűk** a legolcsóbb ártól 200 frtig.

Mindenemü művészi kivitelü
ARANY, EZÜST TÁRGYAK.

Valódi svájcei gyartmányu **finom** szerkezetü férfi és női **ÓRÁK** 1 évi jót-
állás mellett.

Mindenemü ezüst tárgyak, különösen evőeszközök a napi árkelet szerint,
ugyszintén minden e szakmához tartozó munkák, javítások és vésések a
legolcsóbb árszámítás mellett eszközöltetnek.

Szolid szolgálat jótállás mellett.

SCHICHT-féle SZIN-SZAPPAN

törvénytékileg belajstromozott
védjegy.

igen jól van szárítva,
kitünően tisztító,
igen takarékos a használatban,
kezeség mellett tiszta és ártalmatlan a fehérmü és kéznek, egyáltalában a
legjobb, ami a szín-szappanból van.

Senki sem bánja meg a kísérletet.
Kaphatók a legtöbb detail-kereskedésben.

390 arany- és ezüsterem és diszoklevéllel kitüntetve!

Ruston, Proctor & Co. Ltd.
lincolni (angol) gépgyár vezérképviselőségénél,
BUDAPESTEN
kaphatók a legkitünőbb utólérhetlen szerkezetü angol
gőzmozgonyok és gőzcséplők
és csakis itt kaphatók a világhírü szabadalmazott
EXCENTER GŐZCSÉPLŐGÉPEK
könyöktengelyek nélkül kettős tisztító szerkezettel, állítható osztályozó hengerrel. Ez idő szeri-
egek a világ legjobb gőzcséplői. Kivánatra azonban szállíthatunk könyöktengelyes gőzcséplőket is
COMPOUND GŐZGÉPEK
Ugyanitt rendelhetők meg a világhírü magánjáró gőzcséplőgépek.
jövő gépe.

Nagy választék szalmakazalozók, járgányos cséplőgépek, borprések, szőlőzuzó-
gépek, szénagyújtók, vetőgépek, tisztító rosták, kukoriczamorzsolók, szecská-
vágók, aratók és fűkaszálók, konkolyozók valamint, minden gazdasági gépek
eszközökben és malomberendezésekben.

Arjegyzékkel és mindennemü szakbavágó felvilágosítással és tanácsesal készséggel
díjmentesen szolgálunk.

Levelek czimzendők: **RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd.** vezérképviselősége
Budapest, V. Lipót-körút 32. szám.

390 arany- és ezüsterem és diszoklevéllel kitüntetve.

Eladatik évente több mint 950 gőzcséplőkészlet

A gyár alapított 1840-ben. Átlansdon 2500 munkas: foglalkoztat